

רשות ניירות ערך

מחלקת השקעות

רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 95464

טל': 02-6556565

פקס': 02-6513169

www.isa.gov.il

ז' כסלו תשע"ד
10 בנובמבר 2013

חוזר

לתאגידי המורשים ולבעלי רישיון

בדבר שימוש במדיה אלקטרונית וחתימה גרפית ממוחשבת

לכבוד

התאגידי המורשים ובעלי הרישיון¹

א.ג.נ,

א. כללי

בעל רישיון נדרש לערוך הסכם בכתב עם לקוח ולמסור לו העתק ממנו, קודם לתחילת מתן השירות². במסגרת החובה החלה על בעל רישיון להתאים את השירותים לצרכי הלקוח לפי סעיף 12 לחוק הייעוץ, על בעל רישיון לברר את הצרכים וההעדפות של לקוחותיו, ולפי סעיף 13(ב)(2) לחוק, לכלול אותם בהסכם עם הלקוח. כאשר מדובר בלקוח שהינו יחיד, חלה חובה לתעד את הליך בירור הצרכים האמור, וחובה זו כוללת בחובה בין היתר, דרישה להחתיים את הלקוחות על התיעוד כאמור³.

במענה למספר פניות לסגל הרשות לאשר שימוש במדיה אלקטרונית בעריכת הסכם עם הלקוח, לרבות החתמת הלקוח בחתימה גרפית ממוחשבת (להלן: "שימוש במדיה אלקטרונית"), מצא סגל הרשות לנכון להביע עמדתו בעניין זה. בגיבוש עמדתו ראה סגל הרשות כמטרה לשפר ולייעל את תהליכי העבודה של בעלי הרישיון ובפרט את שמירת המסמכים ואת השימוש שעל בעל הרישיון לעשות בנתוני הלקוח במהלך מתן השירותים לפי החוק, תוך הסרת חסמים טכנולוגיים וזאת מבלי לפגוע בזכויות הלקוח.

¹ חוזר זה מוצג באתר הרשות ומופץ באמצעות דוא"ל לפי כתובות התאגידי המורשים במערכת מגנ"א.

² כך לפי סעיף 13 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ").

³ ראה לדוגמה סעיף 14.2 ל הוראות לבעלי רישיון בקשר לבירור צרכיו והנחיותיו של הלקוח, התאמת השירות לצרכים והנחיות אלו, לפי סעיף 12 לחוק ורישום הפרטים לפי סעיף 13 לחוק (נוסח חדש – 2010) (להלן: "הוראת בירור צרכים"), בעניין סירוב הלקוח להשיב לשאלות.

להלן הדרישות שקיומן הינו, לעמדת סגל הרשות, תנאי לעמידה בדרישות הדין⁴ לעניין עריכת הסכם בכתב ותיעוד הליך בירור הצרכים וההעדפות של הלקוח תוך שימוש במדיה אלקטרונית:

ב. הגדרות

1. "בעל רישיון" – כהגדרתו בחוק הייעוץ.
2. "הסכם" - לרבות הצרכים וההנחיות של הלקוח כאמור בסעיף 12 לחוק הייעוץ.
3. "חתימה גרפית ממוחשבת" – חתימה הנשמרת באופן ממוחשב כקובץ גרפי.
4. "הסכם ממוחשב" – קובץ ממוחשב של הסכם החתום בחתימה גרפית ממוחשבת.
5. "פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה – 1995.

ג. התחייבות בעל רישיון

בעל הרישיון התחייב, בהסכם עם הלקוח, כי לא תועלה מטעמו בכל הליך משפטי, טענה כנגד קבלת פלט של הסכם ממוחשב כמקור.

ד. עריכת ההסכם והחתמת הלקוח

1. השימוש במדיה אלקטרונית נעשה במפגש פנים אל פנים עם הלקוח.
2. השימוש במדיה אלקטרונית נעשה באמצעות מי מהמפורטים להלן:
 - 2.1 בעל רישיון, שהינו עובד של התאגיד המורשה עימו התקשר הלקוח או שותף בו.
 - 2.2 בעל רישיון לייעוץ השקעות העובד בתאגיד הבנקאי עימו התקשר הלקוח.
 - 2.3 יחיד בעל רישיון לייעוץ השקעות או שיווק השקעות עימו התקשר הלקוח.
3. הצגת ההסכם ללקוח על מסך נעשית באופן המאפשר ללקוח לקרוא ולעיין בכל סעיפי ההסכם ולהבין את תוכנם בטרם יידרש לחתום עליו. לבקשת הלקוח, יופק עבורו עותק קשיח של ההסכם לשם קריאת תוכנו.
4. הלקוח חתם בכל מקום בהסכם עליו נדרשת חתימתו, בנפרד. בעל רישיון לא ישתמש בכל אמצעי, טכנולוגי או אחר, לשם העתקת חתימה גרפית ממוחשבת של לקוח ממקום אחד בהסכם שבו נדרשת חתימתו, למקום אחר.
5. במועד החתימה העביר בעל הרישיון ללקוח עותק ממוחשב או קשיח לפי בחירת הלקוח, של ההסכם הממוחשב. עותק ממוחשב נשלח לכתובת הדוא"ל שמסר הלקוח לבעל הרישיון. עותק ההסכם כלל סימון של נעילת המסמך בהתאם להוראות פרק ה' להלן, לרבות חיווי גרפי על גבי המסמך באופן המובן ללקוח בדבר ביצוע הנעילה, מועד נעילת המסמך ופרטי בעל הרישיון שביצע את הנעילה. העברת עותק ממוחשב של המסמך החתום ללקוח נעשתה באמצעות תקשורת נתונים מוצפנת או מאובטחת, כך שלא ניתן יהיה לגשת למידע הכלול במסמך ללא הרשאת הנמען. עותק קשיח יישא חותמת "נאמן למקור" עם חתימת מקור בכתב יד, מטעם בעל הרישיון.

⁴ למען הסר ספק יובהר כי האמור בחוזר זה נוגע לדרישות ככל שנוגעות לחוק הייעוץ בלבד ואין באמור בו כדי להשליך על דרישות דין אחר כדוגמת זה החל לפי חוק איסור הלבנת הון התש"ס-2000.

6. לא כלל העותק מההסכם הממוחשב שהועבר ללקוח כאמור בסעיף 5 את חתימת בעל הרישיון, מסר בעל הרישיון ללקוח, תוך 14 ימים ממועד עריכת ההסכם עמו וקודם לתחילת מתן השירות, עותק קשיח או ממוחשב של ההסכם לפי בחירת הלקוח, כשהוא חתום גם על ידי בעל הרישיון. העותקים כאמור, נשלחו במתכונת שנקבעה בסעיף 5 לעיל.

ה. נעילת מסמכים לצרכי ארכוב

1. בעל רישיון נעל את ההסכם הממוחשב מיד לאחר חתימת הלקוח.
2. על אף האמור בסעיף 1 לעיל, כאשר על בעל רישיון להחתיים צדדים נוספים על ההסכם הממוחשב שלא במעמד עריכת ההסכם עם הלקוח, הוא נעל את ההסכם הממוחשב מיד לאחר חתימתו על ידי הלקוח באופן המונע כל שינוי במסמך למעט הוספת חתימת הצדדים הנוספים עליו. לאחר החתמתם, יינעל ההסכם הממוחשב סופית.
3. בעל הרישיון ישמור את ההסכם הממוחשב בהתאם לחובות החלות עליו על פי דין, באופן המאפשר לזהות שינוי שבוצע בהסכם הממוחשב לאחר מועד החתימה. חתימת ההסכם הממוחשב בחתימה אלקטרונית מאובטחת או בחתימה אלקטרונית מאושרת (שתיהן להלן – "חתימה אלקטרונית") של בעל הרישיון, כמשמעותן בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001, מיד לאחר חתימתו הסופית, תחשב כאמצעי סביר לנעילת ההסכם הממוחשב ולהגנה עליו מפני שינויים.
4. בעל רישיון ינקוט באופן סדיר באמצעי הגנה סבירים מפני חדירה למערכת המחשב שבה שמור ההסכם הממוחשב (להלן: "מערכת הארכיבאות האלקטרונית") באופן בלתי מאושר ומתועד.
5. בעל רישיון ינקוט באופן סדיר באמצעים למניעת הוספה או גריעה של מסמכים למערכת הארכיבאות האלקטרונית באופן בלתי מאושר ומתועד.
6. בעל רישיון ינקוט באופן סדיר באמצעי הגנה סבירים מפני שיבוש בעבודת מערכת הארכיבאות האלקטרונית.
7. בעל רישיון ינקוט באמצעים ובתהליכים הנדרשים כדי להבטיח כי תוכן ההסכם הממוחשב נשמר ללא שינוי החל ממועד עריכתו ובמשך כל תקופת השימור, בשים לב לשינויים טכנולוגיים או שינויים בשיטות הצפנה המשמשות לשימור ההסכם הממוחשב.

ו. הפקת פלט של הסכם ממוחשב המצוי במדיה האלקטרונית

1. בעל הרישיון ינקוט באמצעים והליכים הנדרשים להבטיח כי פלט של ההסכם הממוחשב השמור במדיה אלקטרונית יהיה זהה בתוכנו למקור בכל עת בה נדרשת הפקתו.
2. הפעולות שביצע בעל הרישיון כאמור בסעיף 1 לעיל יתועדו וישמרו באופן הניתן לאחזור.

ז. קביעת נוהל ואחראי

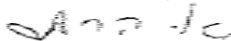
בעל רישיון העושה שימוש במדיה אלקטרונית, יערוך נוהל להבטחת עמידתו בהוראות חוזר זה. הנוהל יחייב את כל מי שיש להם גישה להסכם הממוחשב ויחול לגביו הקבוע בהוראה

לתאגידיים המורשים בדבר קביעת נהלי עבודה בנוגע לדרכי פעולתם וניהולם שפורסמה
באתר הרשות.

ח. תחילה

תחילת חוזר זה היא עם פרסומו באתר הרשות.

אלחנן הרמור

מנהל היחידה לפיקוח על בעלי רישיון